



Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 9870

Lovforslag L 38 – forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (styrket affaldstilsyn, håndhævelse af forbud mod destruktion af usolgte forbrugerprodukter og ophævelser af bestemmelser vedrørende etablering af genbrugsområder på genbrugspladser) blev 1. behandlet 10. oktober 2024.

Som svar på ønske fra SF, RV og EL, jf. udvalgsspørgsmål 15, blev med bidrag fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ydet teknisk bistand til ændringsforslag med bemærkninger, der skal give mulighed for gebyrfinansiering af genbrugsområder på genbrugspladser.

Som det fremgår af mit svar på udvalgsspørgsmål 16 anerkender Energistyrelsen, at der har været en langvarig kommunal praksis med at gebyrfinansiere genbrugsområder på genbrugspladser, og at forståelsen af, at kommunerne kan bruge affaldsgebyret til at finansiere disse, er sket på baggrund dels af miljøministerens svar til Miljø- og Planlægningsudvalget på spørgsmål 4 (L 13) i 2010, som Ankestyrelsen henviste til i en udtalelse fra 2017, dels af svar på spørgsmål 287 afgivet af energiforsynings- og klimaministerens til EKF-udvalget d. 19. juni 2018.

Vi har derfor i regeringen arbejdet på en løsning, der indebærer et ændringsforslag til L 38, med en særskilt bestemmelse, der sikrer kommunalbestyrelsens mulighed for at fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser i tilknytning til affaldshåndtering.

Jeg har indhentet bidrag fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, og ændringsforslag med det ønskede indhold kan formuleres som nedenfor.

Ændringsforslaget adskiller sig fra miljøministerens svar fra 2010, som Ankestyrelsen i sin udtalelse fra 2017 henviser til, idet der med ændringsforslaget ikke vil være mulighed for kommunerne til at gebyrfinansiere etablering af byttehjørner, dvs. genbrugsområder, i kommunale boligselskaber.

Magnus Heunicke

/

Nina Espegård Hassel

”Ændringsforslag til L 38 – Forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Styrket affaldstilsyn, herunder modtagekontrol og håndhævelse af forbud mod destruktion af usolgte forbrugerprodukter og ophævelse af bestemmelser om genbrugsområder på genbrugspladser)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...) tiltrådt af (...):

Til § 1

1) Nr. 2 affattes således:

»2. § 48, stk. 1, nr. 2, affattes således:

»2) planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser i tilknytning til affaldshåndtering,«.

[Hjemmel til gebyrfinansiering af genbrugsområder på genbrugspladser]

2) Nr. 3 udgår.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 1]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der findes hverken i miljøbeskyttelsesloven eller i administrative regler en eksplicit hjemmel til, at initiativer vedrørende genbrugsgenstande kan finansieres over affaldsgebyrerne. Det fremgår af miljøministerens svar af 16. november 2010 på spørgsmål nr. 4 (L 13) til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, at kommunerne efter de gældende regler har adgang til at gebyrfinansiere udgifterne til opgaver, som har en naturlig tilknytning til de kommunale affaldsordninger, og at dette eksempelvis kan være etablering af et byttehjørne på genbrugspladsen. Energi-, forsynings- og klimaministeren gentog denne forståelse i svar af 19. juni 2018 på spørgsmål 287 (alm.del) fra Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget.

Det foreslås med ændringsforslaget, at kommunalbestyrelsen fastsætter gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser i tilknytning til affaldshåndtering.

Med ændringsforslaget skabes en særskilt hjemmel til at gebyrfinansiere udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladsen i tilknytning til affaldshåndtering.

Kommunerne skal ved fastsættelse af gebyrer i medfør af den foreslåede bestemmelse anlægge en almindelig proportionalitetsvurdering, således at udgifterne står i et rimeligt forhold til formålet. Med dette menes kommunens opgaver på affaldsområdet, herunder affaldsforebyggelse. Kommunalbestyrelsen har desuden i medfør af almindelige kommunalretlige grundsætninger en forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt, og kommuner må ikke uden lovhjemmel yde tilskud til enkelte personer eller enkelte virksomheder, som kan resultere i en uretmæssige markedsfordel. Kommunalbestyrelsens lokale udmøntning af bestemmelsen skal i den forbindelse iagttage kommunalfuldmagtsreglerne og almindelige konkurrence- og statsstøtteretlige regler.

Det er frivilligt for kommunalbestyrelsen at etablere et genbrugsområde på genbrugspladsen. Med et genbrugsområde menes et område på en kommunal genbrugsplads, hvor brugere af genbrugspladsen henstiller genbrugsgenstande med henblik på, at andre overtager dem. Med genbrugsgenstand menes genstand, der ikke er affald, og som indleveres på genbrugsområdet som genbrug.

Udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af kommunale genbrugsbutikker samt udgifter til, at kommuner eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstande afleveret i genbrugsområder vil dog ikke kunne dækkes af gebyret. Gebyret vil endvidere ikke kunne dække udgifterne til kommunernes øvrige initiativer for så vidt angår genbrugsgenstande, og som ikke finder sted på genbrugspladsen, herunder i genbrugsområder i boligselskaber. Derudover vil gebyret endvidere ikke kunne dække udgifterne til genstande, som er indleveret på genbrugspladsen som affald, men som kommunen efterfølgende vurderer kan genbruges uden videre forberedelse og flytter til genbrugsområdet. Planlægning, etablering, drift og administration i den forbindelse kan i stedet gebyrfinansieres af kommunalbestyrelsen efter den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1, da genstandene er indleveret som affald.

Det forventes, at der med hjemmel i den gældende miljøbeskyttelseslovs § 48, stk. 4, vil blive fastsat regler om, at udgifterne til genbrugsområderne vil kunne omfattes af gebyret til genbrugsområder, jf. § 48, stk. 1, nr. 2, for henholdsvis husholdninger og virksomheder.

Det bemærkes, at ændringsforslaget ikke vil ændre på de grundlæggende principper for gebyrfastsættelsen. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af gebyret til genbrugsområder, jf. § 48, stk. 1, nr. 2, vil således fortsat være underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, og der vil skulle opnås fuld dækning af de omkostninger, som gebyret omfatter, men kommunen må ikke optjene et overskud. Derudover skal krydssubsidiering så vidt muligt undgås. Det betyder eksempelvis, at kommunen ikke må lade husholdninger betale for omkostningerne for virksomheder.

Ændringsforslaget vil endvidere ikke ændre på gældende ret i forhold til, at alle husholdninger i kommunen betaler gebyr for, at ordningen stilles til rådighed for husholdningerne, mens virksomheder alene betaler gebyr, når de gør brug af genbrugspladsen.

Til nr. 2

Det foreslås med ændringsforslaget, at lovforslagets § 1, nr. 3, udgår.

Ændringsforslaget vil medføre, at den konsekvensrettelse af henvisningen i § 48, stk. 8, til § 48, stk. 1, nr. 5, der er foreslået i lovforslagets § 1, nr. 3, udgår.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af den affattelse af lovforslagets § 1, nr. 2, der foreslås med ændringsforslag nr. 1.